

## WPŁYW CZYNNIKÓW KLIMATYCZNYCH NA WZROST ROŚLIN

Ogród Botaniczny Uniwersytetu Poznańskiego

Na wzrost i rozwój roślin wpływają, jak wiemy, nie tylko właściwości biologiczne danego gatunku, lecz także czynniki ekologiczne i biotyczne.

W roku 1955 w Poznańskim Ogródku Botanicznym rzucała się w oczy niezwykła wysokość i bujność niektórych gatunków, kwitnących późnym latem i wczesną jesienią. Po wykonaniu pomiarów kilku gatunków okazało się, że ich wysokości przekraczają nie tylko wymiary osiągnięte przez nie w latach ubiegłych, ale także maksymalne rozmiary, podawane dla tych gatunków w piśmiennictwie. W warunkach Poznańskiego Ogródku Botanicznego wydawało się to szczególnie dziwne, gdyż jego lekkie, gliniasto-piaszczyste gleby — w połączeniu ze stosunkowo niewielką ilością opadów rocznych (około 500 mm) — na ogół nie sprzyjają bujnemu rozwojowi wielu roślin.

Wyniki pomiarów podaje tablica 1.

Jak wynika z rys. 1 i 2, ilość opadów w maju, czerwcu i lipcu roku 1953 była znacznie wyższa niż w tym samym okresie roku 1955. W sierpniu natomiast i wrześniu było odwrotnie.

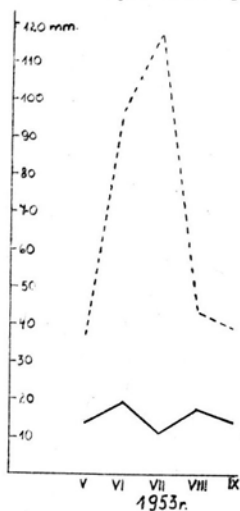
Najwyższą średnią temperaturę w roku 1953 notowano w miesiącu czerwcu, po czym w lipcu nastąpiło znaczne jej obniżenie z równoczesnym wzrostem ilości opadów. W sierpniu temperatura ponownie wzrosła przy równoczesnym znacznym zmniejszeniu opadów. W roku 1955 temperatura

Tablica 1

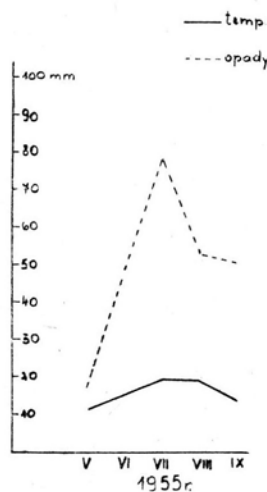
Gatunek	Wysokość maksymalna Dane z literatury	Wysokość maksymalna Dane z Poznańskiego Ogrodu Botan.	
		1953	1955
<i>Anemone japonica</i>	100 cm	95 cm	150 cm
<i>Cimicifuga europaea</i>	150 „	160 „	250 „
<i>Inula helenium</i>	180 „	180 „	230 „
<i>Kitabelia vitifolia</i>	250 „	240 „	305 „
<i>Macleya cordata</i>	300 „	260 „	320 „
<i>Ligularia macrophylla</i>	200 „	180 „	220 „
<i>Senecio suaveolens</i>	200 „	175 „	210 „
<i>Serratula quinquefolia</i>	150 „	165 „	195 „
<i>Silphium perfoliatum</i>	250 „	190 „	265 „
<i>Silphium trifoliatum</i>	200 „	185 „	210 „

była bardziej wyrównana niż w roku 1953 i wysokość jej była na ogół proporcjonalna do ilości opadów.

Na wzrost roślin zasadniczy wpływ wywiera ilościowy stosunek wszystkich czynników siedliskowych w poszczególnych okresach rozwoju roślin, najważniejszy jest jednak wzajemny układ wyżej wymienionych czynników w okresie najintensywniejszego rozwoju roślin. W odniesieniu do przytoczonych gatunków takim okresem były miesiące lipiec i sierpień, a więc okres bezpośrednio poprzedzający ich kwitnienie. Należy przyjąć, iż właśnie notowany w roku 1955 rozkład czynników jest dla wzrostu omawianych roślin szcze-



Rys. 1.



Rys. 2.

gólnie korzystny, przyczynił się bowiem do wyjątkowo bujnego rozwoju części wegetatywnych. Tego rodzaju rozkład opadów i temperatury w roku 1955 musiał oczywiście zaważyć również na całokształcie warunków siedliskowych okresu wegetacyjnego wymienionych w zestawieniu gatunków.